105/03

HOF VAN CASSATIE (1E KAMER), 28 MAART 2003

Voorzitter:	I. Verougstraete
Raadsheren:	G. Bourgeois, E. Dirix (verslaggever), E. Stassijns, A. Fettweis
O.M.:	Advocaat-generaal D. Thijs
Advocaat:	Mr. H. Geinger

RUIMTELIJKE ORDENING – HERSTEL IN DE VORIGE STAAT – DWANGSOM – TERMIJN – BETEKENING – VERBEURING DWANGSOM

Wanneer de dwangsomrechter een termijn bepaalt voor de uitvoering van, de hoofdveroordeling en oordeelt dat de opgelegde dwangsom eerst zal verschuldigd zijn na verloop van die termijn, heeft deze termijn wat de dwangsom betreft, de strekking aan de veroordeelde nog enige tijd te geven de veroordeling na te komen zonder dat niet-nakoming de verbeurte van de dwangsom tot gevolg heeft. Deze termijn dient, wat de dwangsom betreft, beschouwd te worden als een termijn bedoeld in art. 1385bis, vierde lid, Ger.W.

(Vlaamse Gewest t. P.H. en echtgenote, V.M. en t.a.v. R.L.)

(...)

Overwegende dat uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

1. de Correctionele Rechtbank te Hasselt op 10 november 1992 verweerders veroordeelde tot het herstel in de vorige staat van een perceel grond "binnen het jaar van het in kracht van gewijsde gaan van huidig vonnis" en tot een "dwangsom van 5.000 BEF per dag vertraging bij niet-uitvoering van het vonnis binnen de gestelde termijn van één jaar";

2. dit vonnis werd bevestigd door het Hof van Beroep te Antwerpen bij arrest van 1 april 1993;

3. het arrest van 1 april 1993 in kracht van gewijsde ging op 16 april 1993 en werd betekend op 19 februari 1997;

4. op 26 juni 1997 op verzoek van eiser uitvoerend beslag werd gelegd ten laste van de verweerders strekkende tot de betaling van 110.000 BEF voor dwangsommen verbeurd van 20 februari 1997 tot 13 maart 1997, hetzij 22 dagen;

5. de verweerders tegen dit beslag in verzet kwamen voor de beslagrechter te Hasselt;

6. de beslagrechter bij beschikking van 2 juni 1998 dit verzet ongegrond verklaarde om reden dat "de termijn van één jaar om de toestand te herstellen (niet) aanvangt bij de betekening, doch wel bij het in kracht van gewijsde treden van de uitspraak";

7. tegen deze beschikking door de verweerders hoger beroep werd ingesteld;

Overwegende dat de appèlrechter oordeelt dat de termijn bepaald in het arrest van 1 april 1993 eerst "begint te lopen vanaf de betekening van dat arrest d.i. te dezen 1 jaar vanaf 19 februari 1997 of vanaf 20 februari 1998"; dat hij beslist dat "nu niet is betwist dat (verweerders) tot herstel overgingen op uiterlijk 13 maart 1997 (...) de dwangsommen niet opeisbaar zijn geworden" en het vervolgens het hoger beroep van de verweerders gegrond verklaart;

Overwegende dat, luidens artikel 1385bis, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de dwangsom niet kan worden verbeurd voor de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld; dat krachtens het vierde lid van dit artikel, de rechter kan bepalen dat de veroordeelde de dwangsom pas na verloop van een zekere termijn zal kunnen verbeuren;

Overwegende dat het arrest aanneemt dat de dwangsomrechter gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van artikel 1385bis, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, en beslist dat de aan de veroordeelde verleende termijn eerst ingaat vanaf de betekening van de uitspraak waarbij de dwangsom is vastgesteld;

Overwegende dat voormeld artikel overeenstemt met artikel 1 van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom;

Dat het Benelux-Gerechtshof in antwoord op de bij het arrest van 16 juni 2000 door het Hof gestelde vragen, in zijn arrest van 25 juni 2002 voor recht verklaart: "Ten aanzien van de eerste vraag: De termijn die de dwangsomrechter aan de veroordeelde heeft verleend om de hoofdveroordeling uit te voeren, is geen termijn in de zin van artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet. Ten aanzien van de tweede vraag: De termijn als bedoeld in artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet gaat pas in op het moment van de betekening van de uitspraak waarbij de dwangsom is bepaald."

Overwegende dat hieruit volgt dat wanneer de dwangsomrechter een termijn bepaalt voor de uitvoering van de hoofdveroordeling en oordeelt dat de opgelegde dwangsom eerst zal verschuldigd zijn na verloop van die termijn, deze termijn wat de dwangsom betreft, de strekking heeft aan de veroordeelde nog enige tijd te geven de veroordeling na te komen zonder dat de niet-nakoming de verbeurte van de dwangsom tot gevolg heeft; dat deze termijn, wat de dwangsom betreft, dient beschouwd te worden als een termijn als bedoeld in artikel 1385bis, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek;

Overwegende dat de appèlrechter door te oordelen dat de termijn bepaald in het arrest van 1 april 1993 eerst begint te lopen vanaf de betekening van dat arrest en op die gronden oordeelt dat de dwangsommen niet opeisbaar zijn geworden, zijn beslissing naar recht verantwoordt;

(...)

Hersteltermijn en dwangsomtermijn: één termijn met twee gedaanten?

In twee identieke arresten van 25 juni 2002[1] bevestigde het Benelux Gerechtshof op prejudiciële vraag van het Hof van Cassatie[2] formeel dat de termijn voorzien in art. 1385 bis, 4de lid van het Gerechtelijk Wetboek niet gelijk te stellen is met de termijn die de dwangsomrechter aan de veroordeelde heeft verleend om de hoofdveroordeling uit te

voeren. De door de rechter toegekende termijn voor de uitvoering van de hoofdveroordeling is immers bedoeld om aan de schuldenaar de gelegenheid te geven de tegen hem uitgesproken veroordeling na te komen, daar waar de termijn als bedoeld in art. 1385 bis, 4de lid Ger. Wb.[1] ertoe strekt de schuldenaar nog enige tijd te geven de veroordeling na te komen zonder dat de niet-nakoming de verbeurte van een dwangsom tot gevolg heeft. Beide termijnen zijn dan ook van verschillende juridische aard en strekking.

Het verschil tussen beide termijnen komt ondermeer tot uiting in het aanvangspunt: de termijn voor vrijwillig herstel in de zin van art. 149 §1 DRO gaat 'automatisch' in vanaf het in kracht gewijsde treden van het vonnis of arrest[2], terwijl de dwangsomtermijn eerst zal ingaan van de betekening van de uitspraak waarbij de dwangsom is bepaald.[3]

Na de arresten van het Benelux Gerechtshof leek de heersende polemiek rond dit thema bedwongen: de termijn toegestaan voor het uitvoeren van de hoofdveroordeling is geen dwangsomtermijn, en de rechter die wenst te voorkomen dat de dwangsom na afloop van de hersteltermijn (ingeval van betekening tijdens de termijn) of onmiddellijk na de betekening (ingeval van betekening na de termijn) zal verbeurd worden, dient uitdrukkelijk een bijkomende termijn in de zin van artikel 1385*bis*, 4e lid van het Gerechtelijk Wetboek uit te spreken.[4] Deze conclusie sloot overigens naadloos aan bij de oplossing die het Hof van Cassatie nog in haar arrest van 9 juni 1998[5] had verdedigd.

Op 28 maart 2003 oordeelde het Hof van Cassatie echter in verscheidene arresten dat *'wanneer de dwangsomrechter een termijn bepaalt voor de uitvoering van de hoofdveroordeling en oordeelt dat de opgelegde dwangsom eerst zal verschuldigd zijn na verloop van die termijn, **deze termijn wat de dwangsom betreft**, de strekking heeft aan de veroordeelde nog enige tijd te geven de veroordeling na te komen zonder dat de niet-nakoming de verbeurte van de dwangsom tot gevolg heeft; dat deze termijn wat de dwangsom betreft, dient beschouwd te worden als een termijn als bedoeld in artikel 1385 bis, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek'*.[6] M.a.w., wanneer de rechter een termijn bepaalt voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, en vervolgens melding[7] maakt van het noodzakelijke gevolg dat de opgelegde dwangsom eerst wordt verbeurd na afloop van deze hersteltermijn, dan is er – althans volgens het Hof van Cassatie – tevens sprake van een termijn in de zin van art. 1385 bis, 4de lid Ger. Wb.. De rechter heeft weliswaar maar één termijn uitgesproken, maar deze éne termijn heeft alsdan een duaal karakter, waarbij het aanvangspunt verschilt naargelang het de hoofdveroordeling zelf dan wel de accessoire veroordeling van de dwangsom betreft.[8] Eén enkele termijn verenigt in zich twee termijnen van verschillende juridische aard en strekking, die elk tot uiting komen binnen hun eigen toepassingssfeer.

Het Hof van Cassatie lijkt hierbij terug te vallen op de stellingname in de tweede vraagstelling aan het Benelux Gerechtshof, geformuleerd als volgt:

'Moet artikel 1 van de Eenvormige Wet betreffende de dwangsom aldus worden uitgelegd dat wanneer de dwangsomrechter heeft bepaald dat de veroordeelde pas na een zekere termijn de dwangsom zal kunnen verbeuren en de betekening van de uitspraak waarbij de dwangsom is vastgesteld, gebeurt na het verstrijken van de termijn, die termijn slechts kan ingaan vanaf de betekening van de uitspraak?'[9]

De draagwijdte van deze vraag, met name of de rechter die bepaalt dat de dwangsom eerst kan worden verbeurd na de termijn voor het uitvoeren van de hoofdveroordeling –

---

1 Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, (Philtjens en Van der Haterd), *P.B.* 2003, afl. 1, 37, concl. J. DU JARDIN, noot K. WAGNER; *T.M.R.* 2002, 423, noot P. VANSANT; Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, (N.V. Jeca), *R.W.* 2002-2003, 1662, concl. adv. gen. J. DU JARDIN; *NJW* 2003, 197, noot P. TAELMAN.

2 Cass. 16 juni 2000, www.cass.be.

1 Hierna ook genoemd: dwangsomtermijn.

2 Cass. 31 januari 1995, *Arr. Cass.* 1995, 107; www.cass.be; op te merken valt dat in burgerlijke zaken de termijn vanaf de beslissing begint te lopen, onder voorbehoud van het instellen van een gewoon rechtsmiddel.: zie in dit verband: P. VANSANT, "(Gedwongen) uitvoering van gerechtelijke uitspraken", in G. VAN HOORICK, P. VANSANT en F. VAN ACKER, *Handhavingszakboekje 2004*, Kluwer, Mechelen, 2003, hoofdstuk 8, nr. 2.3.

3 Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, (Philtjens en Van der Haterd), *T.M.R.* 2002, 423, noot P. VANSANT; Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, (N.V. Jeca), *R.W.* 2002-2003, 1662, concl. adv. gen. J. DU JARDIN; Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, (N.V. Jeca), *NJW* 2003, 197, noot P. TAELMAN.

4 P. VANSANT, De aanvang van de hersteltermijn inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening, noot onder Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, *T.M.R.* 2002, 426.

5 Cass. 9 juni 1998, *Arr. Cass.* 1998, 294; www.cass.be.

6 Cass. 28 maart 2003, www.cass.be, rolnrs. C 99.0446.N, C.99.0400.N, C.02.0248.N, C.02.0288.N (vetdruk zelf aangebracht).

7 Overigens is niet geheel duidelijk of naar de mening van het Hof van Cassatie het enkele feit dat in een termijn voor uitvoering van de hoofdveroordeling wordt voorzien al dan niet reeds volstaat om tevens een dwangsomtermijn in de zin van art. 1385 bis, 4de lid Ger. Wb. te onderkennen.

8 Hierbij kan verwezen worden naar volgende passage uit de niet-gepubliceerde conclusie van adv. gen. D. THIJS bij Cass. 28 maart 2003, C99.0446.N:
'Uit het voorgaande volgt dat in de gevallen waarin de strafrechter de uitvoering van zowel de hoofdveroordeling als de accessoire veroordeling – de dwangsom – aan eenzelfde termijn koppelt, niettemin een onderscheid moet worden gemaakt tussen, enerzijds, de termijn voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, en anderzijds, de termijn tijdens dewelke de schuldenaar de dwangsom niet zal verbeuren, gelet op het verschillend aanvangspunt van deze termijnen.'

9 Merk op hoe volgens deze vraagstelling eenzelfde termijn tegelijkertijd reeds verstreken kan zijn en toch nog niet is ingegaan.

noodzakelijk en tevens – een dwangsomtermijn instelt, werd noch door de advocaat-generaal[1], noch door het Benelux Gerechtshof als dusdanig onderkend. Het Benelux Gerechtshof herformuleerde de vraag in die zin dat de rechter *'wenst te vernemen of ook de termijn in de zin van artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet pas ingaat op het moment waarop de uitspraak waarbij zij is vastgesteld, aan de veroordeelde is betekend*', en beantwoordde ze vervolgens bevestigend, althans *'zoals omschreven'*.

Het Benelux Gerechtshof zag zich m.a.w. genoodzaakt de originele formulering te verbeteren, wellicht omwille van het ambigue karakter ervan, al dan niet in combinatie met het antwoord op vraag 1.[2] Het arrest d.d. 25 juni 2002 biedt m.i. dan ook geen steun voor het huidig standpunt van Cassatie, wel in tegendeel. Tenslotte stelt het met zoveel woorden en zonder enig voorbehoud dat *'de termijn die de dwangsomrechter aan de veroordeelde heeft verleend om de hoofdveroordeling uit te voeren, geen termijn is in de zin van artikel 1, lid 4 van de Eenvormige Wet*'. Waar het Benelux-gerechtshof stelt dat ($a \neq b$), poneert Cassatie dat ($c = a$ en $c = b$), welke formule zonder duale redeneringen[3] ($a = b$) als conclusie oplevert.

Wanneer de rechter bepaalt dat de dwangsom eerst kan worden verbeurd na de termijn voor het uitvoeren van de hoofdveroordeling, verwoordt hij enkel een logisch gevolg, voortvloeiend uit het feit dat de dwangsom enkel kan worden opgelegd voor het geval de hoofdveroordeling niet of niet tijdig wordt nagekomen.[4] Uit een dergelijke opwerping kan niet zomaar de wil van de rechter worden afgeleid om (tevens) een dwangsomtermijn in de zin art. 1385 bis, 4de lid Ger. Wb., essentieel verschillend van de termijn voor het uitvoeren van de hoofdveroordeling, op te leggen. Een dergelijke dwangsomtermijn is een modaliteit van de dwangsom[5], welke uitdrukkelijk moet worden bepaald en niet kan worden vermoed.

In een arrest van 22 april 2003 overwoog het Hof van Beroep te Gent m.i. dan ook terecht:

'Er mag immers niet uit het oog worden verloren dat het Hof van Beroep te Gent door, overeenkomstig art. 149 §1, 5de lid DRO, een termijn van zes maanden toe te kennen waarbinnen geïntimeerde de gelegenheid had om, na het in kracht van gewijsde gaan van het arrest van 21 januari 2000, de opgelegde herstelmaatregel vrijwillig uit te voeren, in het licht van een zinvolle interpretatie van voornoemde rechtspraak van het Benelux Gerechtshof, niet zonder meer de bedoeling kan worden toegeschreven om een termijn te hebben bepaald waarbinnen, na de betekening van de rechterlijke beslissing, geen dwangsom kon verbeuren. Integendeel zelfs, want de redengeving van het kwestieus arrest van Benelux Gerechtshof sluit elke koppeling uit tussen het verbeuren van de dwangsom en de termijn bepaald voor de vrijwillige uitvoering van de hoofdveroordeling.'[6]

Het (huidig) standpunt van het Hof van Cassatie laat zich niet verklaren door de arresten van het Benelux Gerechtshof[7], en is al te kunstmatig om te overtuigen. Zeker wanneer het zou inhouden dat de termijn om aan de hoofdveroordeling te voldoen altijd of bijna altijd '*wat de dwangsom betreft*' moet worden beschouwd als een termijn als bedoeld in artikel 1385 bis, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek', lijkt het daarenboven afbreuk te doen aan het principe dat de rechter vrij de modaliteiten van de dwangsom bepaalt en geen dwangsomtermijn hóeft te bevelen.[8]

De herstelmaatregelen in de zin van artikel 149 e.v. van het Decreet ruimtelijke ordening (gevorderd door de handhavende overheid) hebben tot doel een einde te maken aan

---

1 Die opmerkte dat, voorzover het Benelux Gerechtshof zou aannemen dat de hersteltermijn geen dwangsomtermijn is, 'het antwoord op de tweede prejudiciële vraag overbodig wordt. Die twee vraag gaat blijkbaar uit van een positief antwoord op de eerste vraag. Bovendien is een antwoord erop in dat geval niet meer noodzakelijk om in de voorliggende concrete gevallen een arrest te kunnen wijzen': zie concl. adv. gen. J. DU JARDIN, *R.W.* 2002-2003, 1665.

2 Zie C. DE JONGE, 'Essai de phraséologie comparée des versions néerlandaise et française des arrêts de la Cour de Justice Benelux', *Bijbl. Ind. Eig*. 1997, 19-20 en F. DUMON en J. VAN ROY, "Benelux Gerechtshof", *s.n. S.l.*, 1990, nr. 118, 114; De verbetering lijkt alvast niet te zijn ingegeven door de bekommernis een bevoegdheidsconflict te vermijden. Daarnaast kan uit het enkele feit dat de (heromschreven) vraag 2 toch nog werd beantwoord, hoewel in het antwoord op vraag 1 reeds was vastgesteld dat de hersteltermijn verschillend is van de dwangsomtermijn, niet zomaar worden afgeleid dat in de zaken naar aanleiding waarvan de prejudiciële vragen werden gesteld, sprake is van een dwangsomtermijn. Omdat het precies de nationale rechter is die bepaalt wat voor hem noodzakelijk is om zijn beslissing te kunnen wijzen, is het immers voor het Benelux Gerechtshof 'uiterst gewaagd' om stelling te nemen t.a.v. het nut van een bepaalde vraag voor de oplossing van de concrete geschillen: zie F. DUMON en J. VAN ROY, "Benelux Gerechtshof", *o.c.*, 1990, nr. 119, 116.

3 Met name: $((x \Rightarrow c = a)$ en $(y \Rightarrow c = b))$, waarbij x zou kunnen staan voor 'gemeenrecht' en y voor 'dwangsomrecht'.

4 Benelux Gerechtshof 25 juni 2002, *T.M.R.* 2002, 426, overweging 11; Cass. 9 juni 1998, www.cass.be, rolnr. P960655N.

5 Concl. adv. gen. DU JARDIN, gepubl. bij Benelux-gerechtshof 25 juni 2002, *R.W.* 2002-2003, 1663 en 1665.

6 Gent 22 april 2003, 2002/AR/2605, gepubliceerd in dit nummer (onderlijning zelf aangebracht); een later arrest (d.d. 18/11/03) van dezelfde kamer maar met een andere samenstelling lijkt echter het tegendeel te suggereren: zie verder in dit nummer.

7 Dat de gevolgtrekkingen van het Hof van Cassatie uit de arresten van 25 juni 2002 allerminst evident zijn, kan geïllustreerd worden met de (voor 28 maart 2003 geschreven) bijdrage 'Dwangsom en uitvoerings- of respijttermijn' van de gezaghebbende auteur K. WAGNER, (noot onder Benelux Hof nr. A 2000/4, 25 juni 2002, *P.B.* 2003, afl. 1, 55-56), waarin deze eerst het antwoord van het Benelux Hof op vraag 1mordicus afwijst, om vervolgens te pleiten voor een 'terugkeer naar vroegere rechtspraak van het Benelux Gerechtshof' welke zou inhouden dat 'zowel de termijn die aan de veroordeelde gegund wordt om de hoofdveroordeling uit te voeren als de termijn die de rechter aan de veroordeelde toestaat binnen dewelke de dwangsom niet kan worden verbeurd, voor wat de verbeurte van de dwangsom betreft (eigen onderlijning) slechts een aanvang kan nemen vanaf de betekening.'; zie ook (dezelfde tekst van) K. Wagner, 'actuele problemen inzake de dwangsom', in *Goed Procesrecht. Goed Procederen*, XXIXe Postuniversitaire Cyclus Willy Delva 2002-2003, studiedag donderdag 6 februari 2003, 38-39.

8 Zie concl. adv. gen. B. JANSSENS DE BISTHOVEN, gepubl. bij Benelux Gerechtshof 17 december 1992, *R.W.* 1992-1993, 846.

de met de wet strijdige toestand die uit het misdrijf is ontstaan en waardoor het openbaar belang wordt geschaad.[1] Van zodra het rechterlijk bevel tot herstel definitief[2] is, vereist het algemeen belang, *onafhankelijk van de houding van de burgerlijke partij of de bevoegde overheid*, dat de veroordeelde binnen het door de rechter bepaalde tijdsbestek tot uitvoering overgaat. Bovendien heeft ook de wettelijke regeling zoals voorzien in art. 1385 bis e.v. Ger. Wb. als belangrijkste oogmerk het algemeen belang, te weten *het verzekeren van de naleving en de doelmatigheid van de beslissing van de rechter.*[3]

In deze constellatie, waarin zowel de hoofdveroordeling als de accessoire dwangsom door de rechter werden opgelegd in het algemeen belang, is het toestaan van een (door betekening van een partij in de zin van art. 1385 bis Ger. Wb. te activeren) bijkomende dwangsomtermijn naast de hersteltermijn heel wat minder evident en wenselijk dan door sommigen wordt voorgehouden.[4]

P. VANSANT

106/03

HOF VAN CASSATIE (1E KAMER), 28 MAART 2003

Voorzitter:	I. Verougstraete
Raadsheren:	G. Bourgeois, E. Dirix (verslaggever), E. Stassijns, A. Fettweis
O.M.:	Advocaat-generaal D. Thijs
Advocaten:	Mrs. H. Geinger en J. Verbist

RUIMTELIJKE ORDENING – DWANGSOM – VERBEURING – BETEKENING

Indien in strafzaken een cassatieberoep is ingesteld tegen een arrest van het hof van beroep dat een dwangsom oplegt, kan de dwangsom slechts verbeuren vanaf de betekening aan de schuldenaar van het arrest dat het cassatieberoep verwerpt.

(Gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur t. J.A.)

(...)

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest, op 19 december 2001 gewezen door het Hof van Beroep te Antwerpen.

(...)

Feiten

Uit het bestreden arrest blijkt het volgende:

1. bij vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Hasselt van 8 december 1992 werd verweerder veroordeeld wegens een stedenbouwkundige overtreding tot herstel van de plaatsen in de vorige staat op straffe van een dwangsom van 10.000 BEF per dag;

2. het Hof van Beroep te Antwerpen bevestigde bij arrest van 16 november 1994 bovenvermeld vonnis met dien verstande dat erin werd gespecificeerd dat de termijn van één jaar binnen dewelke de plaats in zijn oorspronkelijke staat dient hersteld, ingaat vanaf de datum waarop het arrest kracht van gewijsde zal hebben;

3. tegen het arrest van het hof van beroep werd cassatieberoep ingesteld, hetgeen door het Hof werd verworpen bij arrest van 11 april 1995;

4. eiser liet op 30 mei 1996 het arrest van het hof van beroep aan verweerder betekenen;

5. het cassatiearrest van 11 april 1995 werd niet aan verweerder betekend;

(...)

Overwegende dat, luidens artikel 1385bis, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat overeenstemt met artikel 1, lid 3, van de Eenvormige Wet, de dwangsom niet kan worden verbeurd vóór de betekening van de uitspraak waarbij ze is vastgesteld;

Overwegende dat, zoals blijkt uit het arrest in de zaak A 96/1 van het Benelux Gerechtshof van 12 mei 1997, de dwangsom niet wordt verbeurd gedurende de tijd dat wegens het instellen van een rechtsmiddel de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling is geschorst;

Overwegende dat, mede in verband met het belang dat beide partijen er bij hebben dat ter zake zo min mogelijk onzekerheden bestaan en nadere geschillen zoveel mogelijk worden voorkomen, uit een en ander volgt dat de betekening mede ertoe strekt de veroordeelde te doen blijken dat naar het oordeel van de schuldeiser aan de eisen voor de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling is voldaan;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 373 van het Wetboek van Strafvordering, de tenuitvoerlegging van een arrest van het hof van beroep geschorst is indien er een cassatieberoep is ingesteld;

---

1 Cass. 19 oktober 1999, www.cass.be.

2 D.i. niet louter uitvoerbaar bij voorraad.

3 Concl. adv. gen. B. JANSSENS DE BISTHOVEN, gepubl. bij Benelux Gerechtshof 17 december 1992, *R.W.* 1992-1993, 846; Gemeenschappelijke memorie van toelichting van de Benelux Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom, *Parl. St.* 1977-78, 353/1, 15.

4 Waarbij kan worden opgemerkt dat ook wanneer de eerste rechter zijn bevel tot herstel op straffe van een dwangsom per dag vertraging bij voorraad uitvoerbaar zou verklaren, het toekennen van een dwangsomtermijn niet noodzakelijk lijkt, nu in dat geval ook de termijn voor de hoofdveroordeling logischerwijze eerst een aanvang neemt na de betekening van het vonnis; vergelijk K. WAGNER, 'Dwangsom en uitvoerings- of respijttermijn', noot onder Benelux Hof nr. A 2000/4, 25 juni 2002, *P.B.* 2003, afl. 1, 53.